

Strategia sectorială de cheltuieli în contextul CBTM 2026-2028 pe domeniul urbanism, construcții și locuințe

A. Contextul de politici și linia de bază a cheltuielilor

I. Sinteza situației curente, concluziile principale ale analizei situației din domeniu

Economia națională și formarea produsului intern brut depind de dezvoltarea domeniului construcțiilor, care ocupă un loc esențial în ciclul dezvoltării economice a Republicii Moldova. Volumul total al lucrărilor de construcții s-a micșorat în 2024 față de anul 2023 cu 4,8% (în prețuri comparabile). La 1 ianuarie 2024, fondul locativ a constituit 1331,3 mii de locuințe cu o creștere nesemnificativă de circa 0,5% față de situația înregistrată la 1 ianuarie 2023. În anul 2024 au fost eliberate în total 3248 de autorizații, în descreștere cu 4,9% față de perioada similară a anului 2023. Dintre care 2276 de autorizații de construire s-au eliberat pentru clădiri rezidențiale în creștere cu 1,1% și 972 de autorizații de construire pentru clădiri nerezidențiale, în creștere cu 16,4% comparativ cu perioada anului 2023. Astfel, în anul 2024 în total s-au eliberat 3248 de autorizații, înregistrându-se o descreștere cu 4,9% față de anul 2023.

Totodată, se atestă performanțe favorabile privind numărul autorizațiilor de construire eliberate pentru clădiri în aspect teritorial. În perioada analizată, în mediul rural, indicatorul respectiv a crescut cu 1,7%, iar în mediul urban a scăzut cu 12,8%, față de anul 2023. Cu privire la volumul total al lucrărilor de construcții executate, în perioada de referință, constatăm o tendință univocă de descreștere atât a volumului lucrărilor de construcții noi cu 6,4%, cât și a celui de întreținere și reparații curente cu 17,4%. Totodată, volumul lucrărilor de reparații capitale pentru perioada anului 2024 a scăzut cu 8,1% față de anul 2023. Tendința de scădere a serviciilor de construcții a fost influențată de incertitudinea majoră în contextul conflictului armat din țara vecină și menținerea în creștere a prețurilor la materialele de construcții.

Conform prevederilor Acordului de Asociere, Republica Moldova va asigura în mod progresiv conformitatea cu obiectivele Uniunii Europene în materie de reglementări tehnice, standarde, metrologie, acreditare, evaluarea conformității sistemelor corespunzătoare de supraveghere și control, urmând principiile/practica Uniunii Europene.

În acest context, un rol esențial îl are îmbunătățirea calității și siguranței construcțiilor, activități de urbanism și de amenajare a teritoriului, funcționării și exploatarei obiectelor industriale periculoase în condiții de securitate și inofensivitate, securității la incendiu și protecției civile, supravegherii pieței și protecției consumatorilor privind produsele nealimentare din domeniul atribuite, activității geodezice, cartografice și geoinformatică, în vederea protecției populației și a mediului înconjurător.

În scopul îmbunătățirii transparenței în activitate și capacitățile tehnice ale Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică este necesară, conform Planului de acțiuni privind reforma de modernizare a serviciilor publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 966/2016, cererea și întreținerea softurilor de evidență necesare conform domeniilor de activitate ale Inspectoratului.

Proiectul de susținere a managementului riscurilor de dezaastre și rezilienței Republicii Moldova este finanțat din cadrul Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare.

Scopul Proiectului este de a spori pregătirea și răspunsul Moldovei la hazardele naturale și șocurile legate de climă și, în cazul unei crize sau urgențe eligibile, să răspundă prompt și eficient la acestea.

Proiectul menționat constă din cinci componente. MIDR fiind responsabil de componenta nr. 3 „*Sprijin politic și de reglementare pentru reducerea riscurilor infrastructurii critice și rezistenței fiscale*” și subcomponenta nr. 3.1 „*Sprijin pentru politici, reglementări și studii de fezabilitate pentru reducerea riscului seismic*”, care va asigura dezvoltarea:

a) cerințelor tehnice pentru proiectarea și modernizarea seismică, pentru a se conforma cerințelor normative ale codurilor UE de construcție, în special Eurocod 7 (*Proiectare Geotehnică*) și Eurocod 8 (*Proiectarea structurilor pentru rezistența la cutremur*) care va spori și stabilitatea structurală în cazul calamităților naturale (de exemplu: inundații);

b) elaborarea unei metodologii naționale pentru hărțile de risc seismic și de dezastru atât pentru fondul locativ, cât și pentru clădirile publice, promovând astfel o abordare unificată pentru evaluarea riscului seismic al clădirilor și alte activități aferente.

Construcția locuințelor publice

Declinul economic profund și măsurile de austeritate din ultima perioadă au generat o cerere tot mai mare de locuințe sociale. Lipsa locuințelor accesibile, precum și imposibilitatea închirierii acestora în condițiile pieței, cresc riscul sărăciei și excluziunii sociale. Suportul din partea statului oferit persoanelor vulnerabile ar fi acordarea unui spațiu locativ decent la prețuri accesibile.

Zonele rurale și orașele mici se confruntă cu o depopulare intensă. Populația migrează în zonele urbane, îndeosebi în capitală, în orașe mari dar mai ales în străinătate în căutarea unui loc de muncă bine plătit. Instituțiile publice precum spitalele, școlile, grădinițele, administrația publică locală se confruntă cu lipsa de personal, afectând astfel grav accesul la educație, la servicii medicale de calitate, servicii de asistență socială și alte servicii publice. Din cauza îmbătrânirii populației și a migrației populației tinere în zonele urbane și în străinătate, mulți vârstnici care își pierd autonomia dar și persoanele cu dizabilități rămân în imposibilitatea de a avea un trai decent. De asemenea, lipsa investițiilor capitale în reconstrucția și modernizarea căminelor studențești, construite încă în perioada URSS, a dus la deteriorarea și lipsa locuințelor adecvate pentru studenți.

În Republica Moldova, în perioada 2009-2024, a fost implementat *Proiectul de construcție a locuințelor sociale Faza I și Faza II*, urmare fiind construite 946 de locuințe sociale, fapt ce a generat convingerea necesității continuării acestui proiect. Totodată, în anul 2024 a fost lansată faza a III a *Proiectului de construcție a locuințelor publice*, întru realizarea căruia fiind indispensabilă identificarea numărului de locuințe sociale, aziluri de bătrâni și cămine studențești care vor fi propuse spre construcție/renovare.

În baza Acordului de Grant privind asistența tehnică dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei, din partea Donatorului Spaniol, din Contul de Coeziune Socială pentru activități preparatorii a unui nou Proiect de construcție a locuințelor sociale în Republica Moldova, au fost identificate la scară națională necesitățile de investiții ale autorităților publice locale, estimate detaliat resursele necesare, precum și costurile pentru implementarea Proiectului, examinate prevederile cadrului normativ, impactul social și de mediu. A fost elaborat studiul de fezabilitate și realizate activitățile preparatorii de lansare a *Proiectului de construcție a locuințelor sociale*, care se va efectua prin intermediul I.P. Oficiul Național pentru Dezvoltarea Infrastructurii „Moldova-Proiect”. Conceptul Proiectului include construcția locuințelor publice destinate închirierii pentru categoriile eligibile, modernizarea căminelor studențești și construcția azilurilor pentru persoanele vârstnice. Perioada de implementare a proiectului fiind 2024 - 2030.

Implementarea Proiectului nominalizat, va contribui la realizarea obiectivelor strategice: „*Economia durabilă și inclusivă*” și „*Mediul ambiant sănătos*”, întru asigurarea accesului cetățenilor la locuințe de închiriat și îmbunătățirea condițiilor de trai. De asemenea, Proiectul va avea un impact pozitiv asupra mediului prin construcția clădirilor nefinalizate (abandonate), dar și diminuarea emisiilor de gaze de seră prin sporirea eficienței energetice a clădirilor și respectiv reducerea cheltuielilor de întreținere din partea beneficiarilor.

Armonizarea documentelor normative în construcții

Una din prioritățile de bază a domeniului construcțiilor pentru anii 2026-2028 este armonizarea documentelor normative naționale cu standardele europene, în special naționalizarea Eurocodurilor.

Eurocodurile, în calitate de standarde europene, furnizează o serie de metode comune pentru calcularea rezistenței mecanice a elementelor structurale din cadrul lucrărilor de construcții, aplicarea cărora este posibilă după elaborarea și adoptarea Anexelor naționale la acestea. Actualmente, în Republica Moldova majoritatea standardelor de proiectare a structurilor sunt învechite, elaborate în perioada anilor 1980, necesitând a fi substituite cu normative în construcții noi, ajustate la Eurocodurile și reglementările tehnice ale Uniunii Europene. Totodată, progresul tehnologic accelerat în construcții a determinat depășirea morală a cca 2000 de documente normative în construcții și a peste 1100 de standarde naționale, care au adus la disfuncționalitatea sistemului național de documente normative în construcții.

Eurocodurile reprezintă o serie de standarde europene (în total de 58 standarde expuse pe 2350 de pagini), care prevăd metode de proiectare și calcul a rezistenței mecanice a elementelor structurale pentru construcții spațiale. Aceste metode permit proiectarea și verificarea stabilității structurilor pentru construcții sau a unor părți ale acestora și dimensionarea adecvată a elementelor structurale pentru construcții.

Concomitent cu implementarea Eurocodurilor și armonizarea reglementărilor tehnice în domeniul construcțiilor cu cele ale Uniunii Europene, se prevede și revizuirea programelor de învățământ de specialitate, pregătirea și perfecționarea inginerilor din domeniile de proiectare, execuție și pregătire profesională, măsuri care vor facilita creșterea nivelului calității în construcții și sporirea gradului de recepție.

Până în prezent au fost elaborate și adoptate majoritatea Anexelor naționale (43 anexe), rămânând parțial complet adaptate Eurocodurile 2, 3 și 8 (16 anexe), pentru care, în anul 2020, nu a fost alocate surse financiare. După elaborarea Anexelor naționale pentru fiecare Eurocod se vor calibra toți parametri naționali, în scopul evitării contradicțiilor prevederilor din Anexele naționale.

În scopul sporirii transparenței și predictibilității domeniului construcții se urmărește racordarea a peste 500 de documente normative naționale. Urmare atingerii obiectivului stabilit vor fi suplinite 250 SNiP-uri cu 300 de documente normative. În planul tematic de elaborare a documentelor normative în construcții pentru anul 2024, aprobat la 09.06.2024 s-a stabilit elaborarea a 15 documente normative, astfel pentru anii 2026-2028 se preconizează armonizarea tuturor documentelor normative.

Întru asigurarea dezvoltării domeniului construcțiilor, obiectivele stabilite urmăresc asigurarea consolidării bazei normative în construcții (Subprogramul 6104), armonizarea documentelor normative naționale cu standardele europene precum și implementarea standardelor europene în domeniul construcțiilor, în special a Eurocodurilor cu anexele sale.

Astfel, la data de 30.01.2025 a intrat în vigoare Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023. Scopul principal al Codului menționat este stabilirea cadrului normativ unitar pentru amenajarea teritoriului, urbanism, autorizarea și execuția lucrărilor de proiectare și a lucrărilor de construcții, postutilizarea construcțiilor, asigurarea calității construcțiilor, a materialelor și produselor pentru construcții, exercitarea controlului de stat cu privire la respectarea disciplinei în procesul de amenajare a teritoriului și urbanism precum și a regimului de autorizare a execuției construcțiilor, aplicarea unitară a prevederilor legislației în domeniul calității în construcții pe teritoriul Republicii Moldova, cu respectarea interesului public.

Implementarea politicii statului în domeniul construcțiilor

Actualmente, sectorul construcțiilor în Republica Moldova se confruntă cu probleme de ordin structural precum, deficitul de lucrători calificați în multe întreprinderi - impact al exodului populației peste hotarele țării, atractivitatea scăzută pentru tineri din cauza condițiilor de muncă, capacitatea limitată de inovare și fenomenul muncii nedeclarate.

Mai mult decât atât, în majoritatea țărilor au avut loc transformări majore în ceea ce privește abordarea normării tehnice în domeniul construcțiilor și standardizării producției de construcții. Numărul mare de documente normative în construcții și diversitatea domeniilor de reglementare acoperite de acestea dictează necesitatea creării *Fondului național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții* (<https://ednc.gov.md>).

Emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare și a autorizației de construire/desființare pentru lucrările de utilitate publică de interes național

În conformitate cu prevederile Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 precum și Hotărârii Guvernului nr. 489/2024 privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de emitere a certificatului de urbanism pentru proiectare și a autorizației de construire/desființare pentru lucrările de utilitate publică de interes național, I.P. Oficiul Amenajarea Teritoriului, Urbanism, Construcții și Locuințe (IP OATUCL) este autoritatea responsabilă de emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare și a autorizației de construire/desființare pentru lucrările de utilitate publică de interes național. În contextul în care IP OATUCL funcționează în regim de autogestiune, există riscul major ca în viitor serviciu respectiv să nu fie prestat de către I.P. OATUCL din cauza lipsei surselor financiare necesare și a resurselor umane. Dat fiind faptul că I.P. OATUCL la emiterea actelor permissive nu percepe careva taxe pentru serviciile prestate, propunem ca această activitate să fie finanțată din fondul bugetului de stat.

II. Provocările majore cu care se confruntă domeniul construcțiilor

1. Lipsa documentelor normative în construcții armonizate cu standardele europene, care prezintă un obstacol în asigurarea nivelului de calitate a construcțiilor corespunzător cerințelor fundamentale stabilite de Codul Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023.
2. Resurse financiare insuficiente alocate din bugetul de stat pentru executarea contractelor de elaborare a documentelor normative în construcții.
3. Lipsa monitorizării atât a veniturilor, cât și a cheltuielilor mijloacelor pentru finanțarea Sistemului de documente normative în construcții, în cuantum de 0,5% din valoarea investițiilor în capitalul fix, conform Hotărârii Guvernului nr. 1436/2008 *cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții*.
4. Lipsa Anexelor naționale la Eurocoduri, care prezintă un impediment la accesul investitorilor străini în construcții, proiectanților și producătorilor de materiale pentru construcții pe piața internă, precum și celor autohtoni pe piața europeană.
5. Degradarea continuă a fondului de construcții publice și locative.
6. Majorarea riscurilor în procesul exploatării construcțiilor, inclusiv și a celor industriale periculoase din cauza termenilor de exploatare depășiți și uzurii înalte a construcțiilor, inclusiv și urmare a acțiunilor seismice, a fondurilor fixe de instalații tehnice și tehnologice în cazul a 70%-80% din obiectele industriale periculoase (OIP).
7. Lipsa și/sau nerespectarea planurilor urbanistice generale ale localităților, la amplasarea construcțiilor și amenajărilor, inclusiv la emiterea certificatelor de urbanism pentru proiectare și autorizațiilor de construire/desființare cu încălcarea legislației.
8. Nerespectarea condițiilor stipulate în certificatul de urbanism pentru proiectare, a modului de avizare, coordonare, verificare și corectare a documentației de proiect, a planurilor de amplasare (reperare) orizontală și verticală a construcțiilor și instalațiilor aferente, cât și neverificarea calității materialelor utilizate și a lucrărilor de construcții executate și nerespectarea regimului tehnologic și a calității materiei prime la producerea materialelor și articolelor pentru construcții.
9. Majorarea riscurilor de producere a incendiilor și altor situații excepționale pe motivul nerespectării de către autoritățile publice, instituții, unitățile economice, factorii de decizie, alte categorii de salariați, precum și persoanele fizice a legislației, standardelor, normelor și regulilor de apărare împotriva incendiilor și de protecție civilă.
10. Nerespectarea cerințelor în domeniul geodeziei, cartografiei și geoinformatică precum și distrugerea punctelor rețelei geodezice naționale RGN-0, RGN-1 și RGN-2.

III. Prioritățile de bază ale domeniului construcțiilor pentru perioada anilor 2026-2028

Prioritatea 1: Armonizarea reglementărilor tehnice și a standardelor naționale în domeniul construcțiilor cu legislația, standardele europene și Eurocodurile.

Indicator 1: Elaborarea și aprobarea a 125 de documente normative în construcții.

Indicator 2: Prelucrarea datelor pentru actualizarea Anexelor naționale aprobate și elaborarea a 15 Anexe naționale la Eurocoduri.

Indicator 3: Implementarea a 10 Eurocoduri cu 59 de părți.

Indicator 4: Implementarea a 444 de standarde europene armonizate cu legislația națională.

Prioritatea 2: Constituirea Fondului național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții.

Indicator 1: Constituirea și asigurarea funcționalității Fondului național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții.

Prioritatea 3: Asigurarea dezvoltării echilibrate și durabile a teritoriului în conformitate cu principiile amenajării teritoriului și urbanismului.

Indicator 1: Elaborarea a două secțiuni specializate ale Planului de Amenajare a Teritoriului Național (PATN):

- secțiunea „*Infrastructura rutieră, feroviară, aeriană și navală*”

- secțiunea „*Infrastructura energetică (rețelele de gaze naturale, rețelele de energie termică, rețelele electrice, inclusiv parcurile eoliene și fotovoltaice) și de comunicații electronice*”.

Prioritatea 4: Îmbunătățirea calității și siguranței construcțiilor, activității de amenajare a teritoriului și de urbanism, funcționării și exploatării obiectelor industriale periculoase.

Indicator 1: Creșterea ponderii agenților economici și persoanelor fizice care cunosc riscurile aferente obiectelor industriale periculoase cu 3% anual.

Indicator 2: Majorarea ponderii agenților economici care asigură funcționarea fiabilă a obiectelor în construcții și a celor industriale periculoase cu 5 % anual, prin evaluarea riscurilor și intensificarea măsurilor de prevenire a acestora.

Indicator 3: Crearea și asigurarea funcționalității soft-urilor de evidență a obiectelor în construcții, a celor industriale periculoase și asigurarea reingineriei serviciilor publice prestate de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică la nivel de 100% până în 2028.

Indicator 4: Diminuarea cu 15% până în 2028 a încălcărilor grave și foarte grave, privind nerespectarea planurilor urbanistice la amplasarea construcțiilor și amenajărilor, inclusiv prin emiterea cu încălcarea legislației a certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire/demolare.

Indicator 5: Majorarea cu 5% anual a ponderii agenților economici cu activități în domeniul construcțiilor care implementează și gestionează/administrează sistemul intern de dirijare și asigurare a calității lucrărilor de proiectare, construcții, producerea materialelor și articolelor pentru construcții.

Indicator 6: Reducerea procentului de exagerări ale volumelor și costului lucrărilor la utilizarea investițiilor publice în construcții cu 10% către anul 2028.

Indicator 7: Majorarea către anul 2028 cu 15% a gradului de accesibilitate a infrastructurii pentru accesul persoanelor cu dezabilități și asigurarea respectării drepturilor fundamentale ale acestora în egală măsură cu ceilalți cetățeni.

Indicator 8: Reducerea numărului de incendii, explozii și situații de pericol de explozie, la obiectivele de agrement cu flux sporit de persoane, la obiectivele de menire social-culturală, sportivă și comercială cu 15 % către anul 2028.

Indicator 9: Diminuarea cu 5% anual a cazurilor depistate de produse neconforme din numărul total cazuri verificate (agenți economici supuși controalelor), în vederea scăderii riscului de apariție a produselor și serviciilor periculoase pe piață.

Indicator 10: Creșterea cu 15% către anul 2028 a numărului obiectelor care se conformează cerințelor legale în domeniul geodeziei, cartografiei și geoinformatică.

Prioritatea 5: Asigurarea construcției și accesului la locuințe sigure, accesibile, conectate la utilități moderne (circa 56000 m²).

Indicator 1: Construcția a 500 de locuințe publice destinate închirierii categoriilor eligibile, care ar constitui circa 1500 de beneficiari din localitățile Republicii Moldova.

Indicator 2: Renovarea/modernizarea căminelor studențești, care ar asigura cu loc în căminul studențesc circa 2000 de beneficiari anual, în 4 orașe din Republica Moldova.

Indicator 3: Construcția azilurilor pentru bătrâni, care ar asigura cu cazare circa 1000 de beneficiari din localitățile din Republica Moldova.

Indicator 4: Economisirea a circa 17 300 MWh/an de energie termică și 5 800 MWh/an energie electrică, transpuși în circa 4 400 mii Euro, economii anuale sau 132 000 mii Euro economisiți în 30 de ani.

Indicator 5: Reducerea cu 6 200 tone anual a emisiilor de CO₂ contribuind astfel la menținerea mediului ecologic curat.

IV. Impactul priorităților asupra alocării resurselor în sectorul dat

Cheltuielile pentru dezvoltarea sistemului documentelor normative în construcții, elaborarea Catalogului de prețuri pentru materialele de construcții, serviciile de gestionare și mentenanță a resurselor virtuale a sistemului informațional e-Documente Normative în Construcție (www.ednc.gov.md), elaborarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național pe secțiuni specializate, sunt finanțate din bugetul de stat.

În anul 2025, sectorul are o acoperire financiară în valoare de **10 000,0 mii lei**. Pentru perioada anilor 2026-2028, acțiunile propuse vor fi acoperite din bugetul de stat, iar realizarea acestora vor contribui la armonizarea pieței de servicii în domeniul construcțiilor, vor facilita și încuraja comerțul cu materiale de construcții calitative, va asigura un nivel uniform de securitate a construcțiilor, aprobarea cadrului normativ cu privire la performanța energetică a clădirilor, va eficientiza consumul global de energie primară, va asigura elaborarea planurilor naționale pentru creșterea numărului de clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero.

Cheltuielile necesare pentru implementarea *Proiectului de construcție a locuințelor publice Faza III*, în perioada 2025-2030, vor fi efectuate din surse externe - 27 000 mii Euro acordate urmare semnării Acordului cadru de împrumut între Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei și două Acorduri de Grant, în sumă de 7 000 mii Euro, oferite pentru componenta de eficiență energetică conform Proiectului menționat.

Obiectivele proiectului de construcție a locuințelor publice sunt:

- asigurarea cu spațiu locativ a persoanelor cu venituri mici;
- îmbunătățirea calității vieții persoanelor social vulnerabile;
- asigurarea cu locuri în aziluri specializate a persoanelor în vârstă și a celor cu dizabilități;
- asigurarea studenților cu locuri în cămine renovate și modernizate;
- atragerea funcționarilor din cadrul sistemului bugetar al Republicii Moldova și reducerea fluctuației de cadre în rândurile angajaților publici în zonele rurale prin oferirea de locuințe la locul angajării;
- dezvoltarea regiunilor prin crearea locurilor de muncă, atragerea și reținerea funcționarilor publici în orașele mici și localitățile rurale ale Republicii Moldova;
- creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuit, reducând poluarea mediului și cheltuielile la plata facturilor;
- asigurarea consumului propriu al beneficiarilor de locuințe sociale prin producerea energiei regenerabile din instalațiile panouri fotovoltaice pentru fiecare clădire din cadrul proiectului, în limita condițiilor tehnice, ca o sursă alternativă de energie verde.

Tabelul 1: Repartizarea liniei de bază de cheltuieli pe programe/subprograme și pe bugete pe sectorul urbanism, construcții și locuințe

Tabelul 1.A.

mii lei										
Denumirea	Cod P1P2	2024 executat	CBTM 2025-2027			Aprobat buget 2025	CBTM 2026-2028			
			2025	2026	2027		2026	dintre care :	2027	2028
								cheltuieli de personal ajustate la măsurile salariale aplicate de la 01.01.2025		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Program 50 Servicii generale economice și comerciale										
Subprogram Securitatea industrială	5011	32 099,90	31 428,70	31428,70	31 428,70	31 428,70	31 428,70		31 428,70	31 428,70
Total pe sector		32 099,90	31 428,70	31428,70	31 428,70	31 428,70	31 428,70		31 428,70	31 428,70
Finanțat de la:										
Bugetul de stat		32 099,90	31 428,70	31428,70	31 428,70	31 428,70	31 428,70		31 428,70	31 428,70
inclusiv: pe APC din cadrul sectorului		32 099,90	31 428,70	31428,70	31 428,70	31 428,70	31 428,70		31 428,70	31 428,70
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		32 099,90	31 428,70	31 428,70	31 428,70	31 428,70	31 428,70		31 428,70	31 428,70

Tabelul 1.B.

mii lei										
Denumirea	Cod PIP2	2024 executat	CBTM 2025-2027			Aprobat buget 2025	CBTM 2026-2028			
			2025	2026	2027		2026	dintre care :	2027	2028
								cheltuieli de personal ajustate la măsurile salariale aplicate de la 01.01.2025		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Program 61 Minerit, industrie și construcții										
Subprogram Aparatul ministerului	6101	37 985,50	41 591,70	41 591,70	41 591,70	40 097,20	40 097,20	33 188,80	40 097,20	40 097,20

Subprogram Dezvoltarea bazei normative în construcții	6104	5 460,90	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	-	10 000,00	10 000,00
Total pe sector		43 446,40	51 591,70	51 591,70	51 591,70	50 097,20	50 097,20	33 188,80	50 097,20	50 097,20
<i>Finanțat de la:</i>										
Bugetul de stat		43 065,20	51 591,70	51 591,70	51 591,70	50 097,20	50 097,20	33 188,8	50 097,20	50 097,20
<i>inclusiv:</i> pe APC din cadrul sectorului ¹⁾										
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		43 065,20	51 591,70	51 591,70	51 591,70	50 097,20	50 097,20	33 188,80	50 097,20	50 097,20

Tabelul 1.C.

mii lei										
Denumirea	Cod PIP2	2024 executat	CBTM 2024-2026			Aprobat buget 2025	CBTM 2026-2028			
			2025	2026	2027		2026	dintre care :	2027	2028
								cheltuieli de personal ajustate la măsurile salariale aplicate de la 01.01.2025		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Program 75 Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale										
Subprogramul 7502 „Dezvoltare comunală și amenajare”	7502	0,00	0,00	0,00	0,00	1 186,90	9 235,00		17 456,50	2 333,80
Finanțat de la:										
Bugetul de stat		0,00	0,00	0,00	0,00	1 186,90	9 235,00		17 456,50	2 333,80
inclusiv: pe APC din cadrul sectorului ¹⁾										
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		0,00	0,00	0,00	0,00	1 186,90	9 235,00		17 456,50	2 333,80
Subprogram Construcția locuințelor	7504	4 084,60	92 273,00	133 885,00	180 846,00	29 773,00	54 385,00		61 346,00	61 346,00
Total pe sector		4 084,60	92 273,00	133 885,00	180 846,00	30 959,90	63 620,00		78 802,50	63 679,80
Finanțat de la:										
Bugetul de stat		4 084,60	92 273,00	133 885,00	180 846,00	29 773,00	54 385,00		61 346,00	61 346,00
inclusiv: pe APC din cadrul sectorului ¹⁾										
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		4 084,60	92 273,00	133 885,00	180 846,00	29 773,00	54 385,00		61 346,00	61 346,00

B. Măsurile de politici din cadrul sectorului urbanism, construcții și locuințe

B.1. Măsurile de politici în curs de desfășurare care au acoperire financiară

Tabelul 2: Principalele acțiuni/măsurile de politică din sector care au acoperire financiară (incluse în linia de bază) pe programe/subprograme pe sectorul urbanism, construcții și locuințe

mii lei									
Indicatorii	Documentul de referință	2024 executat	CBTM 2025-2027			Aprobat buget 2025	CBTM 2026-2028		
			2025	2026	2027		2026	2027	2028
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Program 50 Servicii generale economice și comerciale									
Subprogram 5011 Securitatea industrială									
Costul TOTAL		32 099,90	31 428,70	31 428,70	31 428,70	31 428,70	31 428,70	31 428,70	31 428,70
dintre care:									
Acțiunea 1 Asigurarea respectării cerințelor calității în construcții la toate fazele de concepere, proiectare, autorizare, executare, exploatare, post utilizare a construcțiilor și la producerea materialelor și articolelor pentru construcții și drumuri, asigurarea utilizării raționale a investițiilor publice în construcții (INST)	Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023; Legea drumurilor nr. 509/1995; HG nr. 360/1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții; HG nr. 391/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică.	12810,00	12630,20	12630,20	12630,20	12630,20	12630,20	12630,20	12630,20
Acțiunea 2 Asigurarea respectării cerințelor de securitate industrială a obiectelor industriale periculoase la care se practică activități și/sau lucrări (INST)	Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectelor de producție și a instalațiilor tehnice potențial periculoase; HG nr. 391/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică.	7553,40	7343,20	7343,20	7343,20	7343,20	7343,20	7343,20	7343,20

Acțiunea 3 Asigurarea respectării cerințelor în domeniul geodeziei, cartografiei și geoinformaticii (INST)	Legea nr. 778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică; HG nr. 391/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică.	1502,00	1468,60	1468,60	1468,60	1468,60	1468,60	1468,60	1468,60
Acțiunea 4 Asigurarea modului în care autoritățile publice, unitățile economice, factorii de decizie, alte categorii de salariați precum și persoanele fizice respectă legislația, standardele, normele și regulile de apărare împotriva incendiilor și de protecție civilă (INST)	Legea nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor; Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă; HG nr. 391/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică.	6594,50	6462,00	6462,00	6462,00	6462,00	6462,00	6462,00	6462,00
Acțiunea 5 Asigurarea supravegherii pieței privind produsele nealimentare din domeniile atribuite, cât și protecția consumatorilor în sfera siguranței produselor nealimentare din domeniile atribuite (INST)	Legea nr.162/2022 privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare; Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor; HG nr. 391/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Supraveghere Tehnică.	3640,00	3524,70	3524,70	3524,70	3524,70	3524,70	3524,70	3524,70
Program 61 „Minerit, industrie și construcții”									
Subprogram 6101 Politici și management în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale									
Costul TOTAL		37 985,50	41 591,70	41 591,70	41 591,70	40 097,20	40 097,20	40 097,20	40 097,20
dintre care:									
Acțiunea 1 Elaborarea și promovarea politicilor în domeniul infrastructurii și dezvoltării	HG nr. 690/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și	37 604,30	40 591,70	41 591,70	41 591,70	39 097,20	39 097,20	39 097,20	39 097,20

regionale (MIDR)	Dezvoltării Regionale.								
Acțiunea 2 Promovarea imaginii ministerului prin activități de informare și comunicare (MIDR)	Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație de interes public.	381,10	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00
Subprogramul 6104 „Dezvoltarea bazei normative în construcții”									
Costul TOTAL		5 460,90	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
dintre care:									
Acțiunea 1 Dezvoltarea sistemului de documente normative in construcții (MIDR)	Codul urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023; HG nr. 1436/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții.	5 460,90	9 586,30	9 648,90	9 761,80	10 000,00	9 599,80	9 599,80	9 500,00
Acțiunea 2 Prelucrarea datelor pentru actualizarea Anexelor naționale (MIDR)	HG nr. 933/2014 cu privire la armonizarea reglementărilor tehnice și a standardelor naționale în domeniul construcțiilor cu legislația și standardele europene.	0,00	413,70	351,10	238,20	0,00	400,20	400,20	500,00
Program 75 Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale									
Subprogramul 7502 „Dezvoltare comunală și amenajare”									
Costul TOTAL		0,00	0,00	0,00	0,00	1 186,90	9 235,00	17 456,50	2 333,80
dintre care:									
Acțiunea 1 Sprijin pentru politici, reglementări și studii de fezabilitate pentru reducerea riscului seismic	Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de susținere a managementului riscurilor de dezastre și rezilienței a Republicii Moldova, semnat la data	0,00	0,00	0,00	0,00	1 186,90	9 235,00	17 456,50	2 333,80

	de 7 februarie 2025.								
Subprogramul 7504 Construcția locuințelor									
Costul TOTAL		4 084,60	92 273,00	133 885,00	180 846,00	29 773,00	54 385,00	61 346,00	61 346,00
dintre care:									
Acțiunea 1 Asigurarea managementului I.P. Oficiul Național pentru Dezvoltarea Infrastructurii „Moldova-Proiect” conform competențelor stabilite în HG nr.602/2024	HG nr. 602/2024 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Instituției Publice Oficiul Național pentru Dezvoltarea Infrastructurii „Moldova – Proiect”	0,00	0,00	0,00	0,00	500,00	500,00	500,00	500,00
Acțiunea 2 Proiectul „Locuințe sociale” II (Unitatea de Implementare a Proiectului de Construcție a locuințelor p/u păturile socialmente vulnerabile II), finalizarea construcției și darea în exploatare a 121 de locuințe din or. Rezina și or. Cimișlia.	Legea nr. 182/2012 pentru ratificarea Acordului-cadru de împrumut dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei întru realizarea Proiectului de construcție a locuințelor pentru păturile socialmente vulnerabile II; HG nr.988/2012 cu privire la Unitatea de implementare a Proiectului de construcție a locuințelor pentru păturile socialmente vulnerabile II	100,70	0,00	0,00	0,00	2000,00	0,00	0,00	0,00
Acțiunea 3 Proiectului „Locuințe Publice III” (I.P. Oficiul Național pentru Dezvoltarea Infrastructurii „Moldova-Proiect”) implementarea până în 2030 – 450 de locuințe sociale, 730 de locuri în cămine studențești, 730 de locuri în aziluri pentru bătrâni	Acordul cadru de împrumut dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliul Europei întru realizarea Proiectului de Construcție a locuințelor publice III	3 983,90	92 273,00	133 885,00	180 846,00	27 273,00	53 885,00	60 846,00	60 846,00
TOTAL pe sector		75 169,90	174 293,40	216 905,40	263 865,70	111 485,80	144 145,90	159 328,40	144 205,70

B.2. Măsurile politice – în curs de desfășurare care nu au fost reflectate în linia de bază de cheltuieli

Tabelul 3: Principalele acțiuni/măsurile de politică din sector care nu au fost reflectate în limitele de cheltuieli pe programe/subprograme pe sectorul urbanism, construcții și locuințe

mii lei

Ordinea priorității	Acțiunile/ măsurile de politică	Codul / denumirea P1P2	Documentul de referință/ado ptare	Perioada de implementare	Costul TOTAL al acțiunii	Executat până la sfârșitul anului 2024	CBTM 2025-2027			Aprobat buget 2025	CBTM 2026-2028		
							2025	2026	2027		2026	2027	2028
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
B.2.1. Măsurile/acțiunile din programele/strategiile naționale - aprobate prin acte normative													
1.	Acțiunea 1 Asigurarea managementului I.P. Oficiul Național pentru Dezvoltarea Infrastructurii „Moldova-Proiect” conform competențelor stabilite în HG nr. 602/2024	Subprogram 7504 Construcția locuințelor	Hotărârea Guvernului nr. 602/2024 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea I.P. ONDIMP	2026-2028	10 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	500,00	3 500,00	3 500,00	3 500,00
2.	Acțiunea 2 Îmbunătățirea transparenței prin elaborarea și mentenanța soft-urilor pentru sistemul de supraveghere video portabil „Cameră de corp”, crearea Sistemului informațional „Registrul de stat a obiectelor de producție și a instalațiilor	Subprogramul 5011 Securitatea industrială	Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat; Legea nr.160/2011 privind reglementare a prin autorizare a activității de întreprinzător ; Legea nr. 21/2024 pentru	2026-2028	10 000,00	0,00	5 000,00	5 000,00	0,00	0,00	5 000,00	5 000,00	0,00

Ordinea priorității	Acțiunile/ măsurile de politică	Codul / denumirea P1P2	Documentul de referință/adoptare	Perioada de implementare	Costul TOTAL al acțiunii	Executat până la sfârșitul anului 2024	CBTM 2025-2027			Aprobat buget 2025	CBTM 2026-2028		
							2025	2026	2027		2026	2027	2028
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	tehnice potențial periculoase” – SIA ROIPP cât și procesarea operativă a informației în scopul emiterii actelor permise și crearea Registrului de stat în domeniul construcții - SIA RSDC.		modificarea Legii nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectelor de producție și a instalațiilor tehnice potențial periculoase, modificare în vigoare din 01.04.2024; Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023.										
3.	Acțiunea 3 Îmbunătățirea capacităților tehnice prin procurarea activelor imobilizate (utilaje, echipamente și mijloace de transport, utilaj geodezic)	Subprogramul 5011 Securitatea industrială	HG nr. 391/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică.	2026-2028	6 000,00	258,80	2 000,00	2 000,00	2 000,00	2 000,00	2 000,00	2 000,00	2 000,00

Ordinea priorității	Acțiunile/ măsurile de politică	Codul / denumirea P1P2	Documentul de referință/ado ptare	Perioada de implementare	Costul TOTAL al acțiunii	Executat până la sfârșitul anului 2024	CBTM 2025-2027			Aprobat buget 2025	CBTM 2026-2028		
							2025	2026	2027		2026	2027	2028
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
4.	Acțiunea 4 Asigurarea funcționalității instituției prin remunerarea salarială și achitarea contribuțiilor de asigurare socială de stat obligatorie, inclusiv competențe noi în domeniul geodeziei, cartografie și cadastru, de asemenea competențe noi în domeniul construcției și urbanism, sectorul eficiență energetică.	Subprogramul 5011 Securitatea industrială	Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar; Legea nr. 778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformați că; Legea nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor; HG nr. 391/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică.	2026-2028	18 900,00	0,00	6 384,50	6 384,50	6 384,50	0,00	6 300,00	6 300,00	6 300,00
5.	Acțiunea 5 Asigurarea funcționalității instituției prin remunerarea salarială și achitarea contribuțiilor de	Subprogramul 6104 Dezvoltarea bazei normative în construcții	HG nr. 489/2024 privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de emitere a	2026-2028	5420 160,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1806720,00	1806720,00	1806720,00

Ordinea priorității	Acțiunile/ măsurile de politică	Codul / denumirea P1P2	Documentul de referință/ado ptare	Perioada de implementare	Costul TOTAL al acțiunii	Executat până la sfârșitul anului 2024	CBTM 2025-2027			Aprobat buget 2025	CBTM 2026-2028		
							2025	2026	2027		2026	2027	2028
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	asigurare socială de stat obligatorii, inclusiv competențe noi privind emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare și a autorizației de construire/deșfi nțare pentru lucrările de utilitate publică de interes național		certificatului de urbanism pentru proiectare și a autorizației de construire/deșfi nțare pentru lucrările de utilitate publică de interes național; HG nr. 633/2023 cu privire la organizarea și funcționarea IP „Oficiul Amenajarea Teritoriului, Urbanism, Construcții și Locuințe”.										
TOTAL pe sector					5465560,00	258,80	13384,50	13384,50	8 384,50	2500,00	1823520,00	1823520,00	198520,00

D. Cheltuielile pentru investițiile capitale

Tabelul 6. Proiecte de investiții capitale în curs de execuție pe sectorul urbanism, construcții și locuințe

mii lei

Ordinea proiectului	Denumirea proiectului	Codul PIP2	Sursa de finanțare	Anul lansării proiectului	Costul total al proiectului		Soldul costului de deviz la 31.12.2022	2023	2024	2025	Soldul costului de deviz la 31.12.2024	Nivelul de implementare a proiectului la 31.12.2024 (%) ¹⁾	2026	2027	2028	Soldul la finele perioadei	Notă (argumente privind necesitatea continuării proiectului, documente de planificare strategică; cauzele majorării costului total al proiectului)
					inițial	ajustat		Executat	Executat	Aprobat			proiect	estimat	estimat		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1.	Proiectul „Construcția Locuințelor sociale II” (I.P. Oficiul Național pentru Dezvoltare a Infrastructurii „Moldova-Proiect”)	7504	TOTAL	2013	408 000,00	449 806,00	444 210,60	2 345,40	100,70	2 000,00	3 149,30	99%	0,00	0,00	0,00	0,00	Proiectul este la etapa de finalizare. Majorarea costului se datorează creșterii cursului valutar dar și a contribuțiilor financiare ale APL pentru lucrările suplimentare. Au fost solicitate alocații bugetare pentru rectificare bugetului pentru 2025 - în sumă de 2000.0 mii lei, care vor fi acoperite din sursele contribuției APL.
			1. Resurse generale, inclusiv:		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			Surse interne														
			Suport bugetar Contribuții a Guvernului		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			2. Resurse														

			colectate													
			3. Proiecte finanțate din surse externe ²⁾ 2050-BDCE		408 000,00	449 806,00	444 210,60	2 345,40	100,70	2 000,00	3 149,30	99%	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL proiecte în curs de execuție pe sector			TOTAL		408 000,00	449 806,00	444 210,60	2 345,40	100,70	2 000,00	3 149,30	99%	0,00	0,00	0,00	0,00
			1. Resurse generale, inclusiv: Surse interne													
			Suport bugetar													
			Contribuția Guvernului		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			2. Resurse colectate													
			3. Proiecte finanțate din surse externe ²⁾ 2050-BDCE		408 000,00	449 806,00	444 210,60	2 345,40	100,70	2 000,00	3 149,30	99%	0,00	0,00	0,00	0,00

E. Propuneri de proiecte finanțate din surse externe pe sector

Tabelul 8. Propuneri de proiecte finanțate din surse externe pe sectorul urbanism, construcții și locuințe

Denumirea propunerii de proiect	Sursa potențială de finanțare/donatorul	Bugetul total estimativ al propunerii de proiect (mii lei)	Perioada estimativă de implementare	Statutul propunerii de proiect	Tipul asistenței
1	2	3	4	5	6
Proiectul „Consolidarea gestionării riscurilor”	Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de susținere a managementului riscurilor de dezastre și rezilienței a Republicii Moldova, semnat la data de 7 februarie 2025.	29 025,30	2026-2028	Inițiat	Asistență tehnică.
TOTAL pe sector		29 025,30			

E.2. Formularea propunerii de proiect/program de asistență externă

Tabelul 9. Formularea propunerii de proiect/program de asistență externă

1.	Numărul proiectului/programului ¹⁾	-
2.	Sectorul	Construcții
3.	Domeniul	Urbanism, construcții și locuințe
4.	Denumire proiect/program	Proiect: „Consolidarea gestionării riscurilor”
5.	Statut	Semnat Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de susținere a managementului riscurilor de dezastre și rezilienței a Republicii Moldova, semnat la data de 7 februarie 2025.
6.	Corespunderea proiectului/programului cu prioritățile de politici sectoriale pe termen mediu	-
7.	Tangența proiectului/programului cu prevederile Acordului de Asociere RM-UE	-
8.	Corespunderea proiectului/programului cu Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”	-
9.	Sursa de finanțare (donator/creditor)	Banca Mondială
10.	Beneficiarul primar	Ministerul Finanțelor
11.	Beneficiarul secundar	Ministerul infrastructurii și Dezvoltării Regionale
12.	Implementator	Oficiul de gestionare a asistenței externe

13.	Perioada de implementare	2025-2029		
14.	Scop	Sporirea pregătirii și răspunsului RM la hazardele naturale și șocurile legate de climă		
15.	Obiective	Acordarea asistenței tehnice și sprijin pentru elaborarea reglementărilor în vederea reducerii riscului seismic		
16.	Justificarea necesității	Dat fiind faptul că RM se află în zonă seismică (6,9hd) este necesar de întreprins acțiuni în vederea reducerii riscului seismic asupra construcțiilor		
17.	Rezultate scontate	Cadrul legal în vigoare racordat conform cerințelor UE		
18.	Bugetul total estimat (mii lei) <i>inclusiv:</i> - asistență externă, dintre care cheltuieli pentru investiții capitale; - contribuția Guvernului, dintre care cheltuieli pentru investiții capitale.	Debursări (mii lei)		
		2026 Estimat	2027 Estimat	2028 Estimat
		9 235,00	17 456,50	2 333,80
19.	Tipul de asistență externă	▪ Financiară: - grant; - împrumut; ▪ Tehnică.		
20.	Componente (descriere succintă, buget per componentă)	Subcomponenta 3.1. Sprijin pentru politici, reglementări și studii de fezabilitate pentru reducerea riscului seismic		
21.	Activități planificate	Elaborarea normativelor, hărților microzonale		
22.	Impact	Va spori stabilitatea structurală în cazul evenimentelor climatice		
23.	Sustenabilitatea proiectului/programului	-		
24.	Condiționalități	-		
25.	Altă informație relevantă	-		
26.	Date de contact	Ministerul Finanțelor		

¹⁾ Atribuit de către Autoritatea națională de coordonare a asistenței externe/MF